

IV. évfolyam | 06. szám | 2022. 02. 10-16.

690 Ft | Éves előfizetőknek: 438 Ft
3,77 EUR | 14,08 RON | 350 DIN

mandiner

Szijjártó Péter

Miért érdekünk a szoros barátság az oroszokkal?

Mi a magyar álláspont Ukrajna ügyében?

Lehet-e külföldi beavatkozás a választásba?

NEM KELL
VILÁGCSENDŐRT
JÁTSZANI!

www.mandiner.hu

9 772676 929008 22006

KÜLFÖLD

KENYAI ÚTIRAJZ

SŰRŰ ÉLET A FEKETE- AFRIKAI NAP ALATT

| MARSAI VIKTOR – TÓTH KLAUDIA | MIGRÁCIÓKUTATÓ INTÉZET

Kenya a be-betörő terrorizmus, a vallási szélsőségek és a koronavírus okozta gazdasági nehézségek ellenére Kelet-Afrika legstabilabb országa. Az ezerarcú főváros egyszerre kápráztat el impozáns látképével és rendít meg a nyomor-telepek kilátástalanságával.

Afrikába utazni sosem egyszerű, különösen koronavírus-járvány idején. Először azon izgulhatunk, hogy a Kenya és az Egyesült Arab Emírségek közti cicharc miatt – Abu-Dzabi szerint sok kenyai érkezett az országba hamis pertesztel – az Emirates járatait felfüggesztették a két ország között, így az utolsó pillanatban kell másik légitársaságot találni. Azután pedig jön a másik gyomorgörcs, hogy az

omikron hazai tombolása alatt vajon sikerül-e negatív tesztet produkálnunk – a visszaútról nem is beszélve. Az utazás miatti teendők számosak: útlevéligénylés pipa, öt védőoltás pipa, kenyai elektronikus vízum – bizony! – igénylése pipa.

Több mint tizenhárom órás repülőút és egy átszállás után landolunk Nairobiban a napfelkeltében. Sokszor halljuk a helyiektől, hogy „Nairobi nem Kenya”, de a fekete-afrikai életérzés azért itt is markánsan megjelenik. A több mint négymillió város pulzáló légköre, a brit gyarmati múltból származó bal oldali közlekedés és a kaotikus vezetési stílus, az embertömegek, a megrázó szegénység és a hihetetlen mértékű gazdagság párhuzamossága letaglózó. Az egyik percben öt-hét éves gyerekek jönnek kéregetni, a másikban már egy száz méter magas felhőkarcoló lábánál sétálunk. Szarvasmarhák és tehenek mászkálnak az utépítések kellős közepén, a belvárost elkerülő körút mentén kilométereken keresztül ágykereteket árulnak. Disney hercegnős témájú kisbuszba zsúfolódva hallgatjuk a helyiekkel Billie Eilish *Bad Guy* című slágerét, miközben a jellegzetes afrikai,

„Kenya a szubszaharai régió egyik legfejlettebb és legélhetőbb állama”

Kenyai szavanna,
a háttérben Nairobi
felhőkarcolói

vörös porral fedett utakon zötykölődünk. Az európai télből az örök nyárba érkezünk, de a 25-28 fok ott teljesen más, mint itthon: egyáltalán nem kánikulaszerű a hőérzet, és estére igencsak lehűl a levegő – bár az Egyenlítőhöz közel, de 1600 méter feletti magasságon fekszik a város.

Megérkezésünk napján már a Nemzeti Közzolgálati Egyetem partnerintézményén, a Kenyatta Egyetemen tartunk órát és vitatjuk meg az ott egybegyűlt kenyai oktatókkal a Csád-medence biztonsági helyzetét, a Boko Haram dzsihádisták szervezet és az Iszlám Állam Nyugat-afrikai Tartományának vetélkedését, a kelet-afrikai geopolitikai csatározásokat és a kenyai–magyar oktatási együttműködési és kutatási lehetőségeket.

Muszáj gyorsan felvenni Nairobi ritmusát, mert intenzív napok várnak ránk. Járunk Magyarország nagykövetségén, amelynek munkatársai sokat segítettek abban, hogy megnyíljanak a kapuk a szakmai programok előtt. Találkozunk az Európai Unió Kenyába és Szomáliába delegált külképviseletének migrációval és menekültekkel foglalkozó szakértő-

ivel, az Európai Bizottság helyi munkatársaival, valamint a Nemzetközi Migrációs Szervezet képviselőivel is. Hasznos szakmai egyeztetésekre kerül sor a német nagykövetséggel, a Nemzetközi Válságcsoport nairobi irodájával, illetve egyéb, Kelet-Afrikával foglalkozó szakértőkkel is. Más olvasni Afrika problémáiról, és más olyan emberekkel találkozni, akik nap mint nap azért dolgoznak, hogy megoldják ezeket a problémákat. Van olyan nap, amikor négy szakmai egyeztetésen veszünk részt Nairobi különböző pontjain – nem csekély logisztikai kihívás átkelni egy sokmillió afrikai nagyvárosra.

Kenya nemcsak Kelet-Afrika, de a szubszaharai régió egyik legfejlettebb és legélhetőbb állama is. A szomáli dzsihádisták jelentette fenyegetettség azonban így is a mindennapok részét képezi. Bár a 2013–15-ös időszak nagy terrorhulláma után többé-kevésbé sikerül mederben tartani az Al-Shabaabot, és 2019 óta nem volt nagyobb támadás egyik kenyai nagyvárosban sem, a szomáli–kenyai határon rendszeresek a merényletek.

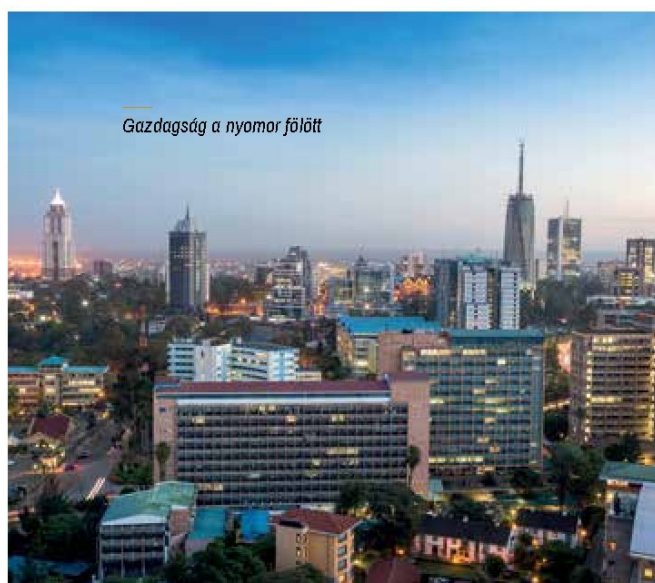
KÜLFÖLD

A főváros forgataga

Azért Nairobiban sem árt az óvatosság: a terroristaellenes készültség folyamatosan magas szinten van, és minden épületbe lépést biztonsági átvizsgálás előz meg – bár ennek hatásfoka épp a napi rutin miatt meglehetősen vegyes. Az a fokozott nyugati izgalom azonban, amely időnként a kenyai terrorhelyzetet övezi, mindenképp túlzó: az ide látogató turistának nagyságrendekkel nagyobb esélye van meghalni közlekedési balesetben, mint merényletben. Úgyhogy mindig csatoljuk be a biztonsági övet, és ne feledjük, a járdáról való lelépés előtt itt először nem balra, hanem jobbra kell nézni.

A szakmai találkozók és egyetemi előadások mellett Afrika egyik legnagyobb nyomornegyedébe is ellátogatunk. A Nairobi délnyugati részén található Kibera nyomortelepen élők számát félmillió és másfél millió közé teszik, senki sem tudja pontosan. Legtöbbjük napi keresete nem haladja meg az 1,25 dollárt, azaz körülbelül 400 forintot. A munkanélküliségi ráta magas, sok a HIV-fertőzött, közvilágítás híján gyakori a bántalmazás és a nemi erőszak. Kevés iskola van,

Gazdagság a nyomor fölött

Kibera nyomornegyede

„A megrázó szegénység és a hihetetlen mértékű gazdagság párhuzamossága letaglózó”

a legtöbb ember nem is engedheti meg magának a gyermekei oktatását. A tiszta víz és a megfelelő csatornahálózat hiánya miatt nagyon rosszak a higiénias körülmények, így gyorsan terjednek a betegségek. A nyomornegyedben élők nagy többsége nem fér hozzá az alapvető szolgáltatásokhoz, beleértve az áramot, a folyó vizet és az orvosi ellátást.

Mindezek miatt alapvető fontosságú a Magyar Máltai Szeretetszolgálat által 2012-ben létrehozott és azóta helyi partnerekkel működtetett szanitációs központ, amely a nyomornegyed több ezer lakójának biztosít vízvételi és mosakodási lehetőséget, tiszta vécéhelyiséget. A helyieknek ez óriási segítség, és nagymértékben hozzájárul a terület fertőzöttségének csökkentéséhez, hiszen a „flying toilet”

– amikor az emberek egy nejlonzacskóba végzik a dolgukat, és azt kidobják a szemétre vagy egész egyszerűen az utcára – szemben kínál kulturált és higiénikus alternatívát.

A központon kívül egy helyi közösségi fenntartású iskolát is megtekintünk, ahol alsótól középiskolás korig oktatják a gyermekeket, és a tanárok is a nyomortelep lakói közül kerülnek ki. A helyiek elmondása szerint a telepen jellemzően vidékről származó emberek élnek. Egy részük azért vándorolt el, mert a megváltozott időjárási viszonyok miatt – leginkább mert elapadt a vízkészlet – egyszerűen már nem tudták maguknak megtermelni a betevőt, vagy az állattartás vált megoldhatatlanná. Sokan vannak olyanok is, akik Nairobiban dolgoznak, de nem engedhetik meg maguknak

KÜLFÖLD

„Alapvető fontosságú a Magyar Máltai Szeretetszolgálat szanitációs központja”

a városi bérleti díjat, így Kiberából járnak be nap mint nap a munkahelyükre.

Mindez azért is megdöbbentő, mert a nyomornegyedben sem olyan olcsó az élet: egy sártapasztású viskó havi bérleti díja is – amely az esős évszakban be-, illetve jórészt elázik – majdnem 15 ezer forintnak megfelelő shilling. Ráadásul Kibera életében nagy szerepet játszik a helyi maffia: mivel az állam a nyomornegyed mélyére nem igazán merészkedik be, ezek a bűnszervezetek uralják a mindennapokat, és minden lehetséges módon próbálnak pénzt kicsikarni az itt élőkől. Emiatt sokaknak örök illúzió marad a kitörés a középosztályi létbe. Mindez azért is szomorú, mert a hátrahagyott vidék egy kis segítséggel gyakran jóval kedvezőbb lehetőségeket tartogat, mint a Nairobiban bővülő bádognyváros.

Nem véletlen, hogy a Magyar Máltai Szeretetszolgálat új kísérleti projektje épp a vidéki területekre való hazatérést hivatott segíteni, hogy a résztvevők emberhez méltó körül-

mények között és érdemi jövőperspektívával kezdhessenek új életet. A pályázók egy tizennyolc hónapos, zömében mezőgazdasági alapú üzleti tervet adnak le, és a nyertesek a szeretetszolgálat mentorálásával megvalósíthatják. A Hungary Helps Ügynökség által is támogatott projekt célja az, hogy a vidékre visszaköltözők fenntartható gazdasági modellt alakítsanak ki, amely megakadályozza őket abban, hogy a láncmigrációs folyamatba kerülve később ismét a nagyvárosok bádognegyedeiben keressék a boldogulást.

Kenyában a nyomornegyed lakói is mosolyognak, s kedvesen bánnak az odalátogatóval: bármekkora szegénységben élnek ott a családok, még azt a keveset is megosztják a vendégeikkel, amijük van. Ha ebből az optimizmusból és szolidaritásból tudnak táplálkozni, a segítségnyújtás is működhet majd. A helyiek lelkierejéből még a kényelmes mindennapokhoz szokott európaiak is feltöltekezve indulhatnak haza. |■|